

Hold masken

Lørdag aften skulle der have været maskegudstjeneste i Bregninge Kirke. Den blev paradoksalt nok aflyst, fordi vi som bekendt befinder os midt i en coronatid med maskepåbud i alle offentlige sammenhænge! Ikke mindst brillebrugere ser frem til at kunne smide masken og slippe for duggede glas; men for alle gælder det, at det kan være svært at aflæse sine medmennesker, når et mundbind skjuler hele underansigtet. Bliver en lidt skarp udtalelse fulgt af et underfundigt eller forsonende smil, eller er det dødelig alvor? Det fortøner sig ofte i uvished, og det forstyrrer kommunikationen.

Men når vi en dag smider masken, hvad ser vi så? Ser vi den anden, som han/hun er, eller ser vi blot endnu en maske? Det er et meget vanskeligt spørgsmål at besvare. Kasper Holtens iscenesættelse af Carl Niensens opera "Maskerade" gav for godt ti år siden en overraskende kommentar til spørgsmålet. Historien, som oprindeligt blev skrevet af Ludvig Holberg, handler om den unge Leander og hans tjener Henrik. De to har været til maskerade, og Leanders far, Jeronimus, er oprørt over de unge menneskers løsslupne liv, ikke mindst fordi Leander på maskeraden har forelsket sig i en pige, selv om hans far allerede har aftalt med hr. Leonard, at Leander skal giftes med hr. Leonards datter. Den gamle, vrantne Jeronimus ser ingen udvej for selv at undersøge sædernes forfald på maskeraden. Det kommer der meget sjov og pinlighed ud af, men til alt held ender det godt, for Leander har lige præcis forelsket sig i hr. Leonards datter. Alle planer og aftaler kan altså overholdes, men undervejs er mangt og meget afsløret. Maskerne er faldet, og den pointe understreger Kasper Holten ved at lade alle de medvirkende gå med masker i hverdagsituationen, men lade dem smide maskerne, når de går ind til maskeraden! Er det den omvendte verden – eller er det snarere et meget godt billede på virkeligheden?

Karen Blixen er inde på samme spor, da hun i en af sine syv fantastiske fortællinger "Syndfloden over Norderney" lader fire personer strandе på et høloft i Frisland en mørk og stormfuld nat i året 1835. De begynder at fortælle hinanden historier, men ingen fortæller den hele sandhed om sig selv. "Ikke på dit ansigt, men på din maske skal jeg kende dig," siger den ene af personerne, en kardinal, og åbner for en diskussion af, hvad der er sandhed, og hvad der er løgn.

Vi går alle rundt med masker, og det er bag dem, vi er kendt, kan man altså konkludere. I en mildere fortolkning handler det om, at vi alle sammen spiller forskellige roller i forskellige situationer. Forventningerne er ikke de samme i familien, på arbejdspladsen, i vennekredsen og hvor man ellers opholder sig. Det er et uundgåeligt dilemma, men gør det os uærlige, at vi ikke kan være præcis ens i alle sammenhænge?

Den omtalte maskegudstjeneste i Bregninge Kirke har i godt ti år været en del af de vesttærøske masketraditioner i tiden omkring Hellig tre Konger. De udklædte går fra hus til hus og lader ikke masken falde. Det benyttede forfatteren Michael Larsen sig af, da han skrev sin krimi "Mordet på øen". Han lod en udklædt slå et menneske ihjel Hellig tre Kongers-aften på Vesttærø. Michael Larsen benyttede den negative side af forklædningen og skjulte gerningsmanden. Man så kun masken.

Men i en positiv version forsøger vi at holde masken, fordi vi gerne vil give plads til vores omgivelser. Hvem har ikke prøvet at høre de samme historier igen og igen uden at afbryde fortælleren? Hvem kender ikke til at undlade et stærkt modargument for fredens skyld? Hvem har ikke prøvet at anerkende noget, som måske ikke helt fortjente det? Er det at lyve, eller er det udtryk for åbenhed og rummelighed? Jeg mener så afgjort det sidste. Det viser medfølelse og giver andre muligheden for at blomstre. Det er en god egenskab at tage med sig ind i 2022. Godt nytår!